

Israel Egyptissä

*”Niin israelilaiset jäivät asumaan Egyptiin Gosenin maakuntaan ja kotiutuivat sinne. He olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät runsaasti.”
(1. Moos. 47:27.)*

Avaintekstit:

1. Moos. 46;
Room. 10:12, 13;
1. Moos. 47;
1. Moos. 48;
Ap. t. 3:25, 26;
1. Moos. 49;
Fil. 2:10;
1. Moos. 49:29–50:21.

Ensimmäinen Mooseksen kirja kattaa Jaakobin ja Joosefin viimeiset vuodet yhdessä. Näemme, miten Jaakob (Israel) jättää Kanaanin (1. Moos. 46) asettuen Egyptiin (1. Moos. 47), jonne hän kuolee (1. Moos. 49:29–50:21). Myös Egyptissä kaiken taustalla vaikuttaa kuitenkin näkymä luvatusuudesta maasta (1. Moos. 50:22–26).

Heti kun Jaakob on saapunut Egyptiin, hän siunaa faraon (1. Moos. 47:7–10) täyttäen näin (tietysti vain osittain) Abrahamille annetun lupauksen olla siunauksena kansoille (1. Moos. 12:3). Myöhemmin kuoleman lähestyessä Jaakob siunaa Joosefin pojat (1. Moos. 48). Hän siunaa myös omat poikansa (1. Moos. 49:1–28) ja antaa vaikuttavia ennustuksia koskien heitä jokaista ja heistä polveutuvaa Israelin kahtatoista sukukuntaa (1. Moos. 49:1–27).

Kuitenkin se, että Israel elää maanpakolaisuudessa, muukalaisena Egyptissä, on luvatusuuden maan toivoon nähden jännitteitä luova tekijä. Vaikka Ensimmäinen Mooseksen kirja loppuukin kohtaan, jossa Israelin kansa on vielä Egyptissä, eräät Joosefin viimeisistä sanoista suuntaavat katseen toiseen paikkaan: ”Minä kuolen pian, mutta Jumala pitää teistä hyvän huolen ja vie teidät tästä maasta siihen maahan, jonka hän vannoi antavansa Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille.” (1. Moos. 50:24.)

JAAKOB MUUTTA JOOSEFIN LUO

Lue 1. Moos. 46. Mikä merkitys on sillä, että Jaakob jättää Kanaaninmaan?

Lähtiessään Kanaanin kodistaan Jaakob on täynnä toivoa. Vakuutus siitä, ettei hänen enää tarvitsisi nähdä nälkää, ja hyvä uutinen siitä, että Joosef oli elossa, antoivat Jaakobille voiman jättää luvatus maan.

Jaakobin muutossa on kaijuja Abrahamin kokemuksesta, vaikkakin Abrahamin tapauksessa tämä lähti *kohti* luvattua maata. Jaakob kuulee saman lupauksen, jonka Abraham kuuli Jumalalta: Jumala tekisi hänestä ”suuren kansan” (1. Moos. 46:3; vrt. 1. Moos. 12:2). Tämä Jumalan kutsu muistuttaa myös Jumalan liittoa Abrahamin kanssa. Molemmilla kerroilla Jumala käyttää samoja rohkaisevia sanoja: ”Älä pelkää[.]” (1. Moos. 46:3; vrt. 1. Moos. 15:1.) Sanat sisältävät lupauksen loistavasta tulevaisuudesta.

Kattava lista Israelin lapsista, jotka tulivat Egyptiin, tyttäret mukaan lukien (1. Moos. 46:7), tuo mieleen Jumalan Abrahamille antaman lupauksen hedelmällisyydestä jo silloin, kun tämä oli vielä lapseton. Luku 70 (johon sisältyivät Jaakob, Joosef ja kaksi hänen poikaansa) ilmaisee täydellisyyttä. Koko Israel menee Egyptiin. On merkittävää, että luku 70 (VKR) vastaa myös Nooasta polveutuvien kansojen lukua (1. Moos. 10) tuoden esiin ajatuksen, että kaikkien kansojen kohtalo riippuu Jaakobin matkasta.

Tämä totuus kirkastuu vasta monien vuosien kuluttua, riskin jälkeen, kun on saatu täydempi ilmoitus pelastussuunnitelmasta, joka tietenkin oli tarkoitettu koko ihmiskunnalle, kaikkialla, ei vain Abrahamin jälkeläisille.

Toisin sanoen, olivatpa tätä perhettä, Abrahamin jälkeläisiä, koskevat kertomukset kuinka mielenkiintoisia tahansa ja saatiinpa niistä millaisia hengellisiä opetuksia tahansa, ne on pantu Jumalan sanaan siksi, koska ne ovat osa pelastushistoriaa; ne ovat osa Jumalan suunnitelmaa tuoda lunastus niin monelle kuin mahdollista tällä langenneella planeetalla.

”Juutalaisen ja kreikkalaisen välillä ei ole eroa. Kaikilla on sama Herra, ja häneltä riittää rikkautta kaikille, jotka huutavat häntä avukseen. Onhan kirjoitettu: ’Jokainen, joka huutaa avukseen Herran nimeä, pelastuu.’” (Room. 10:12, 13.) Mikä Paavalin sanoissa osoittaa evankeliumin yleismaailmallisuuden?

JAAKOB ASETTUU EGYPTIIN

On mielenkiintoista, että kaiken sen lisäksi, mitä Jaakobille oli kerrottu siitä, miten Joosef on elossa Egyptissä, Herra silti antoi hänelle yöllisen näyn (1. Moos. 46:2), jossa hän kehotti Jaakobia lähtemään. Jaakob jättää luvatus maan lähteäkseen juuri Egyptiin - maahan, jota myöhemmin tullaan pitämään paikkana, jonne Jumalan kansa ei halua mennä (5. Moos. 17:16).

Lue 1. Moos. 47. Mitä hengellisiä totuuksia ja periaatteita löydämme tästä kertomuksesta?

”Joosef otti viisi veljeään mukaansa esitelläkseen heidät faraoille ja saadakseen tältä maata heidän tulevaksi asuinpaikakseen. Kiitollisena pääministerilleen hallitsija olisi halunnut tarjota heille valtion virkoja, mutta uskollisena Herran palvelijana Joosef koetti varjella veljiään kiusauksilta, joihin he joutuisivat pakanallisessa hovissa. Siksi hän neuvoi heitä suoraan ilmoittamaan ammattinsa, kun kuningas kysyisi sitä. Jaakobin pojat noudattivatkin hänen neuvoaan ja varovaisuussyistä mainitsivat myös tullessaan maahan vain joksi-kin ajaksi eikä pysyväisesti, varaten itselleen näin oikeuden poistua maasta silloin kun halusivat. Ja niin kuningas asetti heidät asumaan ’maan parhaaseen osaan’, Goosenin maakuntaan.” (1AO 216.)

Viisaasti farao ei myöskään kannusta näitä vierailijoita ryhtymään kerjäläisiksi, jotka eläisivät isäntänsä runsaskäitösyiden varassa. Hän kyselee heidän ammatistaan (1. Moos. 47:3), jotta he voisivat sopeutua paremmin uuteen ympäristöönsä. Hän on myös innokas hyödyntämään heidän asiantuntemuksensa ja ehdottaa jopa, että he palvelisivat häntä hänen karjoistaan huolehtivina päällysmiehinä (1. Moos. 47:6).

Sitten, vaikka Jaakob on ulkomaalainen ja alempiarvoinen muukalainen, hän nousee maan johtajan eteen ja siunaa tämän (1. Moos. 47:7). Jaakob, tuo yksinäinen muukalainen, saa siunata faraon, mahtavan Egyptin hallitsijan! Miten tässä näin kävi?

Heprean verbiä *ʾamad lifnej*, ’tuoda eteen’ (1. Moos. 47:7) käytetään tavallisesti papillisissa yhteyksissä (3. Moos. 14:11). Ottaen huomioon sen, että muinaisessa Egyptissä faraolla oli ylipapin asema, tämä tarkoittaa hengellisessä mielessä sitä, että Jaakob oli ylempi Egyptin ylintä pappia, ylempi jopa itse faraota.

**JAAKOB
SIUNAA
JOOSEFIN
POJAT**

Kuoleman lähestyessä Jaakob muistaa aiemman paluunsa Beteliin (1. Moos. 35:1-15), jolloin hän sai Jumalalta uudistetun lupauksen pysyvistä perintömaasta (1. Moos. 48:4). Luvattun maan odotus pitää Jaakobin toivoa yllä hänen tuntiessaan kuoleman lähestyvän. Jaakob siunaa Joosefin kaksi poikaa, mutta liittää siunauksen omaa siementään koskeviin tulevaisuuden lupauksiin.

Lue 1. Moos. 48. Miksi Jaakob siunaa Joosefin kaksi poikaa, mutta ei muita pojanpoikiaan?

Joosefin kaksi poikaa, Manasse ja Efraim, ovat ainoat lapsenlapset, jotka Jaakob siunaa. Näin heidät nostetaan lapsenlapsen asemasta pojan asemaan (1. Moos. 48:5). Vaikka Jaakob siunauksessaan antaa etusijan nuoremmalle (Efraim) vanhemman sijaan (Manasse), hänen siunauksensa koskee pohjimiltaan Joosefia (1. Moos. 48:15).

Näemme tässä henkilökohtaisen todistuksen Jumalan uskollisuudesta menneisyydessä ja hänen lupauksestaan heidän tulevaisuutensa varalle. Jaakob todistaa, että Jumala "on minut pelastanut kaikesta onnettomuudesta" (1. Moos. 48:16). Jaakob ajattelee Jumalaa myös Betelin Jumalana (1. Moos. 31:13), jonka kanssa hän paini (1. Moos. 32:29) ja joka muutti hänen nimensä Jaakobista Israeliksi (1. Moos. 32:26-29).

Viittaamalla kaikkiin näihin kokemuksiin, joissa Jumala kääntää pahan hyväksi, Jaakob ilmaisee toivonsa siitä, että Jumala pitää huolen hänen pojanpoikiensa tämänhetkisestä elämästä, kuten oli pitänyt Jaakobin ja Joosefinkin kohdalla. Lisäksi Jaakob ajattelee tulevaisuutta, jolloin hänen jälkeläisensä palaavat Kanaaniin. Tästä toivosta kertoo viittaus Sikkemiin (1. Moos. 48:22), joka ei ole vain maapalsta, jonka Jaakob oli ostanut (1. Moos. 33:19), vaan myös paikka, jonne Joosefin luut tultaisiin hautaamaan (Joos. 24:32) ja jossa maa jaettaisiin Israelin heimoille (Joos. 24:1). Kaiken tapahtuneen jälkeenkin Jaakob piti mielessään Jumalan lupauksen siitä, että heidän perheensä siunaus tulisi "siunaukseksi kaikille maailman kansoille" (1. Moos. 12:3).

Lue Ap. t. 3:25, 26. Miten Pietarin mukaan tämä kohdassa 1. Moos. 12:3 annettu lupaus täyttyi? Miten me olemme saaneet tämän siunauksen?

JAAKOB SIUNAA POIKANSA

Lue 1. Moos. 49:1-28. Mikä on Jaakobin pojilleen antaman siunauksen hengellinen merkitys?

Jaakob näkee ennustustensa ulottuvan Israelin heimojen lähitulevaisuutta pidemmälle: hän näkee Messiaan ja pelastuksen perimmäisen toivon. Tämä toivo nähdään jo Jaakobin avaussanoissa, joissa hän käyttää ilmausta ”päivien lopulla” (1. Moos. 49:1, VKR). Kyseessä on ilmaisutapa, jolla viitataan tulevaan messiaaniseen kuninkaaseen (Jes. 2:2, VKR; Dan. 10:14).

Sitten tekstissä käydään läpi jokaisen pojan tulevaisuuden näkymät. Kyse ei ole ennalta määrätystä kohtaloista, ikään kuin Jumalan tahto olisi, että heitä kohtaisi se, mikä heitä kohtasi; pikemminkin ennustukset ovat ilmauksia siitä, mitä heidän luonteensa ja heidän lastensa luonteet saisivat aikaan. Se, että Jumala tietää esimerkiksi sen, että joku tulee tappamaan viattoman ihmisen, on täysin eri asia kuin se, että tuo tappaminen olisi hänen tahtonsa.

Lue 1. Moos. 49:8-12. Mikä profetia tässä annetaan ja miksi se on tärkeä?

Ihmisen vapaan tahdon yläpuolella on Jumalan tieto tulevaisuudesta, ja hän oli järjestänyt asiat niin, että Messias tulisi Juudan kautta. Juuda (1. Moos. 49:8-12), jota edustaa leijona (1. Moos. 49:9), viittaa kuninkaallisuuteen ja ylistykseen. Juudasta nousee kuningas Daavid, mutta myös siloah (Siloa) eli hän jonka mukana tulee šalōm, ’rauha’ (Jes. 9:5, 6), ja jota ”kansat tottelevat” (1. Moos. 49:10).

Juutalaiset ovat pitkään nähneet tämän messiaanisen profetiana, joka viittaa tulevaan Messiaaseen. Myös kristityt ovat nähneet tämän tekstin viittauksena Jeesukseen. “[H]äntä kansat tottelevat” on edeltävä ilmaus Uuden testamentin lupaukselle siitä, että ”Jeesuksen nimeä kunnioittaen on kaikkien polvistuttava” (Fil. 2:10).

Kuten Ellen G. White kirjoittaa: ”Leijona, metsien kuningas, sopii hyvin kuvaamaan tätä heimoa, josta polveutuivat Daavid ja Daavidin Poika, Messias, tosi ’jalopeura Juudan sukukunnasta’, jota kaikki vallat lopulta kumartavat ja kaikki kansat kunnioittavat.” (1AO 220.)

LUVATUN MAAN TOIVO

Lue 1. Moos. 49:29-50:21. Mitä suuria toivon teemoja löytyy Ensimmäisen Mooseksen kirjan päätössanoista?

Kirjan loppuosa koostuu kolmesta toivontäyteisestä tapauksesta.

Ensinnäkin siellä puhutaan siitä toivosta, että Israel palaa luvattuun maahan. Tekstin kirjoittajana Mooses kuvailee Jaakobin ja Joosefin kuolemat ja hautaamiset tapahtumina, jotka viittaavat luvattuun maahan. Heti siunattuun Israelin 12 heimoa (1. Moos. 49:28) Jaakob ajattelee kuolemaansa ja käskee poikiensa haudata hänet Kanaaniin, Makpelan luolaan, jonne Saarakin haudattiin (1. Moos. 49:29-31). Kanaania kohti kulkeva hautajaissaattue on enne vuosisatoja myöhemmin tapahtuvasta exoduksesta.

Toiseksi kirjan loppu vahvistaa toivon siitä, että Jumala kääntää pahan hyväksi. Jaakobin kuoleman ja hautaamisen jälkeen Joosefin veljet ovat huolissaan tulevaisuudestaan. He pelkäävät, että Joosef nyt kostaa heille. He tulevat Joosefin luo ja heittäytyvät kasvoilleen maahan hänen eteensä valmiina ryhtymään hänen orjikseen (1. Moos. 50:18). Tämä tuo jälleen mieleen Joosefin profeetalliset unet. Joosef rauhoittelee veljiään käyttäen ilmaisua: ”Älkää olko peloissanne” (1. Moos. 50:19), jolla viitataan tulevaisuuteen (1. Moos. 15:1); sillä sen millä tarkoitettiin pahaa, Jumala käänsi hyväksi (1. Moos. 50:20), hän käänsi tapahtumien kulun ihmishenkien pelastukseksi (1. Moos. 50:19-21; vrt. 1. Moos. 45:5, 7-9). Ihmisten monista epäonnistumisista huolimatta Jumala johtaa ja hallitsee.

Kolmanneksi esitetään toivo siitä, että Jumala pelastaa langenneen ihmiskunnan. Joosefin kuolema on laajempi kertomus kuin mitä kirjan viimeisen jakeen lyhyt maininta antaa ymmärtää. Kummallista kyllä Joosef ei käske haudata luitaan. Sen sijaan hän puhuu tulevasta ajasta: ”Kun Jumala aikanaan johtaa teidät pois täältä, niin viekää minun luuni mukanaan.” (1. Moos. 50:25.) Vuosia myöhemmin Joosefin käskyä noudatetaan (2. Moos. 13:19). Luvatun maan toivo, Kanaaninmaa, on vain esikuva lopullisesta pelastustoivosta, kaiken ennallistamisesta uudessa taivaassa ja uudessa maassa (vrt. Ilm. 21:1-4). Tässä on meidän jokaisen lopullinen toivo – toivo, joka on saanut vahvistuksensa Siloan kuolemassa.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 1, s. 215–223 tai *Patriarkat ja profeetat*, s. 212–221.

”Joosefin elämä kuvaa Kristuksen elämää. Kateus sai Joosefin veljet myymään hänet orjaksi; siten he toivoivat estävänsä häntä tulemasta heitä mahtavammaksi. Ja kun hänet vietiin Egyptiin, he uskottelivat itselleen, etteivät hänen unensa enää häiritsisi heitä, koska he olivat tehneet niiden täyttymisen mahdottomaksi. Mutta juuri heidän toimenpiteillään Jumala toteutti sen, mitä he koettivat estää. Samoin juutalaiset papit ja vanhimmat kadehtivat Kristusta peläten hänen riistävän heiltä kansan suosion itselleen. He surmasivat hänet estääkseen häntä pääsemästä kuninkaaksi, mutta kuitenkin juuri se oli tuloksena tästä teosta.

Oltuaan orjana Egyptissä Joosefista tuli isänsä perheen pelastaja, mutta se seikka ei vähentänyt hänen veljiensä syyllisyyttä. Samoin Kristus vihamiestensä ristiinnaulitsemana tuli ihmiskunnan Lunastajaksi, langenneen ihmissuvun Vapahtajaksi ja koko maailman Valtiaaksi, mutta hänen murhaajiensa rikos oli yhtä inhottava, kuin jos Jumala ei kaitselmuksessaan olisikaan ohjannut tapahtumia omaksi kunniakseen ja ihmisen hyväksi.

Samoin kuin Joosefin omat veljet myivät hänet pakanoille, yksi omista opetuslapsista myi Kristuksen hänen katkerimmille vihamiehilleen. Joosefia syytettiin väärin ja hänet heitettiin vankeuteen hyveellisyytensä tähden. Samoin Kristusta halveksittiin ja hänet hylättiin, koska hänen vanhurskas, itsensä kieltävä elämänsä oli nuhteena synnille. Ja vaikkei hän ollut syyppää mihinkään vääryyteen, hänet tuomittiin väärin todistajien todistuksen nojalla. Ja kun Joosef kesti kärsivällisesti epäoikeudenmukaisuutta ja sortoa sekä oli valmis antamaan anteeksi ja osoittamaan jalosti hyvyyttään häntä pahoin kohdelleille veljilleen, se kuvaa sitä, miten Vapahtaja kesti valittamatta jumalattomien ihmisten pahuutta ja solvauksia sekä antoi anteeksi ei vain murhaajilleen vaan kaikille, jotka tulevat hänen luokseen tunnustaen syntinsä ja anoen anteeksi-antoa.” (1AO 222, 223.)

Keskustelunaiheita:

1. Jaakobin kuoltua Joosefin veljet pelkäsivät, että nyt Joosef kostaisi heille. Mitä tämä kertoo syyllisyydestä, jota veljet vielä kantoivat sydämessään?
2. Mitä muita yhtäläisyyksiä löydätte Joosefin ja Jeesuksen elämän väliltä?